

РЕШЕНИЕ

№ 3078

гр. София, 09.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 50 състав,
в публично заседание на 21.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Бойкинова

при участието на секретаря Ива Лещарова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **4377** по описа за **2018** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 – 207 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 1 ЗОДОВ. Настоящото производство е образувано въз основа на решение № 2469/16.03.2022 г. постановено от тричленен състав на Върховен административен съд, постановено по адм. дело № 2353/2021 г., с което е отменено решение № 566/20.10.2020 г., постановено по адм. дело № 4377/2020 г. на Административен съд – София град в частта, с която са отхвърлени предявените от Р. Т. М. – Н. срещу НОИ искове, както следва: 1. за сумата от 20 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от отменена с влязло в сила решение на Административен съд - София град заповед № 1015-21-12831.08.2015 г. на директора на Териториалното поделение на НОИ за налагане на дисциплинарно наказание „порицание“, за периода от 31.08.2015 г. до 11.07.2017 г. и 2. за сумата от 22 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от отменена с влязло в сила решение на Административен съд – София град заповед № 2009/28.12.2015 г. на управителя на НОИ за прекратяване на служебното й правоотношение, за периода от 5.01.2016 г. до датата на подаване на исковата молба 23.04.2018 г., ведно с законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане на сумите.

С отменителното решение на Върховния административен съд делото е върнато за ново разглеждане в тази му част от друг състав на същия съд, като е посочено, че съдът е следвало да вземе предвид изнесените факти в исковата молба за изпитани тревоги и притеснения по повод издадените две заповеди и да съобрази, че на лице, на

което е наложено дисциплинарно наказание, и впоследствие е освободено от служба би имало подобни преживявания. С решението също така е прието, че не/пълнотата на проведеното доказване за понесени морални вреди се отразява върху размера на обезщетението, без обаче да го изключва напълно. Дадени са указания при новото разглеждане на делото съдът да вземе предвид образуваното тълкувателно дело № 2/2021 г. по описа на Върховния административен съд.

В обстоятелствената част на исковата молба и направеното към нея допълнение с молба от 04.08.2018 г. са изложени твърдения, че на 31.08.2015 г. на ищцата е била връчена заповед № 1015-21-12/31.08.2015 г. на директора на ТП НОИ за дисциплинарно наказание „порицание“, поради виновно нарушение на служебно задължение - за непопълване на т. 2 от декларация по чл. 29, ал. 2 от ЗДСл. относно получени през 2013 г. допълнителни възнаграждения по два граждански договора, която е отменена като незаконосъобразна с решение на Административен съд – София град по адм. дело № 9348/2015 г., потвърдено с решение на Върховния административен съд по адм. дело № 101/2016 г. Изтъква, че размерът на причинените ѝ вреди, включва понесените от нея унижения, срам, обида, отчаяние и стрес, безпокойство и безнадеждност за продължаване на служебното ѝ правоотношение, предизвикани от връчената ѝ заповед за налагане на дисциплинарно наказание „порицание“. Сочи се, че чрез инициране на структурни промени от директора на ТП на НОИ управителят на НОИ със заповед № 1016-40-606/15.12.2015 г. е закрил длъжността началник отдел „Правен“, която изпълнявала ищцата, считано от 01.01.2016 г. в ТП на НОИ С.-град, като на нейно място е разкрита Дирекция “Обща администрация“. Така със заповед № 2009/28.12.2015 г., считано от 05.01.2016 г. управителят на НОИ е прекратил служебното правоотношение на ищцата като началник-отдел “Правен“ в Дирекция “Човешки ресурси, административно-правно и информационно обслужване“ (Ч.). Заповедта е обявена от съда за нищожна, поради липса на компетентност на управителя на НОИ - Б. П. към момента на издаването ѝ. Ищцата заявява, че след връчването на заповедта за прекратяване на служебното ѝ правоотношение е изпаднала в огромен шок, била е дълбоко разстроена и огорчена от незаконните действия спрямо нея. Изтъква, че след това е изпаднала в отчаяние и чувство на обреченост, имала усещането, че професионалният и личният ѝ живот се сриват. Сочи, че последствията от претърпените неимуществените вреди в обществен, професионален, здравословен, финансов и личен план, причинени от незаконосъобразната заповед търпи и до настоящия момент. Заявява, че напрежението от стреса физиологически е намирало израз в гадене и повръщане, виене на свят, затруднения в изразяването и общуването ѝ с близките и, изблици на плач и тревога за бъдещето. Сочи, че това продължително състояние е довело до влошаване на здравословното ѝ състояние, за което с ЕР № 0660/07.03.2016 г. на ТЕЛК е установена 50 процента намалена трудова работоспособност. Сочи, че с факта на уволнението ѝ били разрушени и приятелските и колегиални взаимоотношения с колегите ѝ, а надеждата ѝ за кариерно професионално развитие в ТП на НОИ С. - град била унищожена. Изтъква, че взаимоотношенията ѝ с работодателя отново са предизвикали в ищцата чувство за унижение и погазване на човешкото ѝ достойнство, когато е подала заявлението си за възстановяване на работа. Твърди, че в резултат на уврежданията на здравословното ѝ състояние е понесла освен финансови загуби, но и такива с неимуществен характер, свързани с окончателното и безнадеждно унищожаване на професионалната ѝ кариера. Твърди, че настъпилите здравословни и

психично-емоционални проблеми са в пряка причинно-следствена връзка с отменените като незаконосъобразни заповеди на директора на ТП на НОИ С. – град и на управителя на НОИ. В съдебно заседание се представлява от адв. И., която поддържа предявените искове като основателни по съображения, подробно изложени в представени по делото писмени бележки.

В срока по чл. 131 от ГПК ответникът – Националният осигурителен институт е депозирал отговор, с който е оспорил исковете и моли да се отхвърлят исковете като недоказани и неоснователни. В отговора ответникът сочи, че заповедта за налагане на дисциплинарно наказание „порицание“ е отменена на формално основание, като съдът не е изследвал нейната основателност, но от доказателствата по делото се установявало извършените от ищцата нарушения на служебните ѝ задължения, които са основания са ангажиране на дисциплинарна ѝ отговорност по чл. 89 от Закона за държавния служител. Относно обезщетението за неимуществени вреди в резултат на обявената за нищожна заповед за прекратяване на служебното правоотношение се сочи, че в хипотезата на липсващо произнасяно на съда относно нейната незаконосъобразност, в случая не е налице първото от кумулативно изискуемите се условия за прилагане на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Твърди, че соченото от ищцата ЕР № 0465/084 от 16.10.2015 г. касае само болничен лист № Е20141140675, издаден на 08.06.2015 г. на ищцата от ГПСПП „Адаптация“ ООД за периода от 08.06.2015 г. до 07.07.2015 г. с диагноза „разстройство в адаптацията“. Посочва, че в него са цитирани вписвания в ЛАК на ищцата от психиатър за „обективизирана изразена тревожно-депресивна реакция в рамките на разстройство на адаптацията (“стресогенни събития от служебно естество“), който запис се сочи в исковата молба. Изтъква, че определянето на „стресогенни събития от служебно естество“ като причина за разстройството в адаптацията на ищцата е установено при първия преглед на ищцата от психиатър на 02.04.2015 г., като следващите прегледи на 09.04.2015 г. и на 08.06.2015 г. такива причини не са посочени. Също така се позовава на първия болничен лист от 26.03.2015 г. издаден от д-р В. П., според който определената диагноза на ищцата е разстройство на вегетативната нервна система без посочване на конкретни причини. В заключение ответникът счита, че отразеното като психически статус в етапната епикриза на ищцата от 28.07.2015 г. от лекуващият лекар д-р С. „редуцирана обсебваща ангажираност с проблеми във взаимоотношенията си с работодателя ѝ“, както и във всички други медицински документи се базира единствено на твърденията на ищцата, което ги лишава от обективност. В подкрепа на горното изтъква факта, че ищцата е започнала веднага работа след прекратяване на служебното ѝ правоотношение в Инспектората на министерство на финансите, където се предполага висока степен на нервна напрежение предвид естеството на работата по осъществяването на административен контрол, независимо определеното в ЕР № 0660/044 от 07.03.2016 г. на ТЕЛК противоположно условие за труд „нервно психично напрежение. По изложените по-горе съображения ответникът счита, че приложените медицински документи не се явяват доказателство за соченото в исковата молба като причинно-следствена връзка за твърдените от ищцата неимуществени вреди. Изтъква, че съдът е обявил за нищожна заповедта, с която е прекратено служебното правоотношение на ищцата, без по делото да е изследвана нейната законосъобразност. Наред с това сочи, че ищцата по свое желание е оттеглила заявлението си за възстановяване на работа, което обстоятелство изключва претенцията и за неимуществени вреди след датата 25.04.2017 г. (когато е подала заявлението) до

датата на депозиране на исковата молба. В писмени бележки представени по делото от процесуалните представители на ответника подробно се излагат съображения за неоснователността на предявените искове. Претендират присъждането на направените по делото съдебно-деловодни разноски.

Софийска градска прокуратура – редовно призована изразява становище за неоснователност на исковете.

Административен съд София - град, след като прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Исковите са предявени след отмяната на заповед № 1015-21-12/31.08.2015 г. на директора на ТП НОИ за налагане на дисциплинарно наказание „порицание,, и на заповед № 2009/28.12.2015 г. на управителя на НОИ за прекратяване на служебното правоотношение на ищцата (чл. 204, ал. 1 от АПК) и са насочени срещу процесуално легитимиран ответник (чл. 205, ал. 1 от АПК), имащ качеството на юридическо лице.

На съда е служебно известно, че по въпроса допустим ли е иск по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за обезщетение на неимуществени вреди от отменена като незаконосъобразна заповед за прекратяване на служебно правоотношение по ЗДСл, ЗМВР, ЗДАНС, ЗОВСРБ и др. специални закони, предвиждащи право на обезщетение в размер на получаваните възнаграждения, с разпореждане от 29.07.2021 г. на председателя на ВАС, по искане на главния прокурор, е образувано тълкувателно дело № 2/2021 г. по описа на ВАС, който въпрос е преформулиран на Общото събрание на съдиите от първа и втора колегия на Върховния административен съд, с разпореждане от 27 март 2023 г. както следва: „Приложима ли е разпоредбата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ за обезщетение за неимуществени вреди от отменена като незаконосъобразна заповед за прекратяване на служебно правоотношение, когато специален закон предвижда право на обезщетение в размер на получаваните възнаграждения?“. Същото е висящо и по него все още няма постановено тълкувателно решение.

Същевременно, съгласно указанията по т. 1 от Тълкувателно решение № 8 от 7.05.2014 г. на ВКС по т. д. № 8/2013 г., ОСГТК, които се възприемат и в практиката на ВАС, при образувано тълкувателно дело по обуславящ правен въпрос производството по висящото дело не може да се спира от първоинстанционния съд на основание чл. 227, ал. 1, т. 4 или т. 7 вр. чл. 292 от ГПК вр. чл. 144 от АПК. Поради това настоящият съдебен състав намира, че по въпроса, а именно: Приложима ли е разпоредбата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ за обезщетение за неимуществени вреди от отменена като незаконосъобразна заповед за прекратяване на служебно правоотношение, когато специален закон предвижда право на обезщетение в размер на получаваните възнаграждения?“, следва да се произнесе с решението си без да разполага с възможност да съобрази становището, което предстои да бъде възприето от ВАС по посоченото тълкувателно дело.

С исковата молба са предявени обективно съединени искове с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ срещу НОИ за сумата от 20 000 лева, представляваща неимуществени вреди, причинени от отменена като незаконосъобразна заповед № 1015-21-128/31.08.2015 г. на директора на Териториалното поделение на НОИ за налагане на дисциплинарно наказание „порицание“, за периода от 31.08.2015 г. – 11.07.2017 г. и за сумата от 22 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от отменена като незаконосъобразна заповед № 2009/28.12.2015 г. на управителя на НОИ за прекратяване на служебното й

правоотношение, за периода от 5.01.2016 г. до 23.04.2018 г., ведно с със законната лихва от датата на причиняването им до датата на окончателното изплащане.

По делото не се спори между страните, а и от влязло в сила на 11.07.2017 г. решение, постановено по адм. дело № 9348/2015 г. на Административен съд - София град се установява, че заповед №1015-21-12/31.08.2015 г. на директора на ТП НОИ, с която е наложено на ищцата дисциплинарно наказание „порицание" е отменена, като незаконосъобразна.

По делото не се спори между страните, а и от влязло в сила на 10.04.2017 г., постановено по адм. дело № 756/2016 г. на Административен съд - София град се установява, че заповед № 2009/28.12.2015 г. на управителя на НОИ, с която е прекратено служебното правоотношение с ищцата е отменена, като незаконосъобразна.

Видно от ЕР № 0660/07.03.2016 г. на ТЕЛК ищцата е била освидетелствана, като ѝ е била определена 50% ТНР за заболяване с диагноза „смесена тревожно-депресивно разстройство“, с противопоказания за труд „нервно психично пренапрежение“. По делото са приети като доказателства болничен лист № Е 20141140685 за временна нетрудоспособност в продължение на 30 дни, считано от 08.07.2015 г. до 06.08.2015 г. с диагноза „разстройство в адаптацията“, етапна епикриза за периода от 28.07.2015 г. до 06.08.2015 г. от ГПСПП „Адаптация“ ООД с диагноза „разстройство в адаптацията“, ЕР № 2050 от 07.10.2015 г. от Първа МБАЛ-С., с което е потвърден болничен лист № Е 20141140685, болничен лист № Е 20141140675 за временна нетрудоспособност в продължение на 30 дни, считано от 08.06.2015 г. до 07.07.2015 г. с диагноза „разстройство в адаптацията“, ЕР № 0465 от 16.10.2015 г., болничен лист № Е 20141140667 за временна нетрудоспособност в продължение на 30 дни, считано от 09.05.2015 г. до 07.06.2015 г. с диагноза „разстройство в адаптацията“, ЕР № 1570/22.06.2015 г., с което е потвърден болничния лист, болничен лист № Е 20141140658 за временна нетрудоспособност в продължение на 30 дни, считано от 09.04.2015 г. до 08.05.2015 г., ЕР № 1699 от 08.05.2015 г. , с което е потвърден болничния лист, болничен лист № Е 20141140656 за временна нетрудоспособност в продължение на 7 дни, считано от 02.04.2015 г. до 08.04.2015 г. с диагноза „разстройство в адаптацията“, решение на лекарската консултативна комисия ЛКК № 404 от 22.05.2015 г., с което се потвърждава болничния лист и болничен лист № Е 20151786162 с диагноза „разстройство на вегетативната нервна система“ за временна неработоспособност в продължение на 7 дни, считано от 25.03.2015 г. Видно от вписаното в етапна епикриза от 28.07.2015 г. от лекуващия лекар на ищцата д-р В. С. психическият статус на ищцата е „редуцирана обсебваща ангажираност с проблеми във взаимоотношенията ѝ с работодателя“.

По делото са събрани гласни доказателства, чрез разпит на двама свидетели, които дават показания за състоянието на ищцата, както следва: свидетелката М. Б. дава показания, че в ранната пролет на 2015 г. по време на организирана бригада в манастир ищцата и се е сторила съвсем друг човек, като при разпит от нейна страна за причините, ищцата е се е разплакала и е разказала за претърпени унижения от страна на нейния шеф. Конкретно обяснила, че шефът ѝ бил извикал целият отдел и я е нахокал пред всички, изкарал я е, че не става за началник, че въобще не е за тази длъжност. Казал ѝ е да не смее да обжалва и че ще има наказания, с което я е изкарал абсолютно от релси и от този

момент е започнало някакво гонене, включително и по данъчна линия. Свидетелката пояснява, че знае за данъчния казус от ищцата, тъй като тогава тя ѝ се обадила да се консултира с нея по отношение на това дали трябва да подаде данъчна декларация заради наличието на втори трудов договор. По този повод знае за наложеното наказание „порицание“ на ищцата, както и за уволнението. Свидетелката посочва, че наказанието ѝ се отразило изключително лошо, доколкото като хора на старото поколение тези неща като доброто име и справедливостта имат значение и когато постъпят с теб несправедливо е съвсем естествено и нормално да се бориш, както е направила ищцата. Свидетелката дава сведения, че ищцата е отслабнала много, оплаквала се е пред нея от безсъние и в тази връзка е започнала да търси лекарска помощ, при която лекарите са и казвали, че оплакванията ѝ са на психосоматична основа. Свидетелката дава сведения, че всичко това се е отразило и на семейството на ищцата. Обяснява, че най-голямото унижение за нея е дошло, когато след като са я възстановили на работа и още същият ден отново са я уволнили, както и че много я заболяло от факта, че нито един от началниците в НОИ не е искал да се срещне с нея. Свидетелката Б. М. казва, че знае за наложеното през 2015 г. на Р. наказание „порицание“, както и че е била уволнена. Сочи, че от тогава е забелязала видима промяна в нея, не само емоционална, но и физическа. Забелязала е, че много е отслабнала, била е подтисната и мълчалива. Разказва, че уволнение ѝ се отразило негативно на емоционалното и психическото състояние на ищцата, изпаднала била в депресия, появили са се и физиологични страдания - бъбречни кризи, ставни проблеми, а в последно време и проблеми с очите.

По делото е допусната и изслушана съдебно-медицинска експертиза, съгласно която причината за установените с медицински документи увреждания, довели до 50 процента инвалидизиране на ищцата е създадената психотравмена и фрустрираща служебна ситуация в началото на 2015 г., при която същата е развила смесена тревожно-депресивна реакция, преминала в тревожно-депресивно състояние. При разпит вещото лице посочва, че в случая установеното гадене и повръщане от ищцата са били част от така наречената соматична тревожност, т.е. това са вегетативни прояви на психичното тревожно-депресивно разстройство, които се срещат много често при това разстройство. Според експерта за неговото съществуване има налична безспорна и добре формулирана и аргументирана медицинска документация, като например етапни епикризи със съответната анамнеза и отразено обективно състояние. Вещото лице посочва, че от медицинска гледна точка има логика да се направи връзка между тези два симптома гадене и повръщане с тревожното разстройство. Според вещото лице една тревожно-депресивна реакция, има не много голяма продължителност по теоретични данни и според диагностичните изисквания на М. 10, тя може да продължи около 2 години, като в случая според него поради персистирането на психотравмите и фрустриращи фактори, след началото на 2015 г., когато ищцата е получила първата начална

психотравма, тази симптоматика е продължила по-дълго време. Вещото лице пояснява, че от методологична гледна точка е правилно да се приеме, че състоянието на ищцата вече не е само една реакция, а представлява едно тревожно-депресивно разстройство, като по-тежка форма тези симптоми са продължили до средата на 2018 г. Вещото лице посочва, че предписаните на ищцата лекарства „Д.“ и „Т.“ по същество са антидепресанти, които се изписват на бяла обикновена рецепта. По делото е изслушана и допълнителна съдебно-психиатрична експертиза, която потвърждава извода, че причината за тревожното-депресивно състояние на ищцата е в резултат на създадената психотравмена служебна ситуация от началото на 2015 г. Според вещото лице фактът, че ищцата е търсила специализирана помощ в процесния период и е провеждала лечение говори, че заболяването се е отразило на нейното субективно и обективно функциониране в общността.

Съдът като прецени доводите на страните, събраните по делото доказателства, приема следното от правна страна :

Съгласно разпоредбата на чл. 203 от АПК, гражданите и юридическите лица могат да предявяват иски за обезщетение за вреди причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. За да възникне отговорност за вреди, причинени от държавата или общините на граждани или юридически лица, съгласно чл. 1, ал. 1 и чл. 4 от ЗОДОВ в резултат на отменен като незаконосъобразен административен акт, следва да бъдат кумулативно осъществени следните елементи от фактическия състав на деликтната отговорност: наличие на отменен незаконосъобразен административен акт, реално настъпила вреда от административния акт, пряка и непосредствена причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт и настъпилия вредоносен резултат. Неналичието дори на един от елементите на сложния фактически състав пречатства реализирането на отговорността на държавата или общината по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

По отношение на предявения иск в размер на 20 000 лева за претърпени неимуществени вреди в резултат на отменената заповед №1015-21-12/31.08.2015 г. на директора на ТП НОИ, с която е наложено дисциплинарно наказание „порицание“ съдът намира същия за частично основателен, по следните съображения:

По делото се доказва наличието на първата предпоставка от фактическия състав на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ – отменена заповед №1015-21-12/31.08.2015 г. на директора на ТП НОИ. От приетите по делото като доказателства медицински документи ЕР № 0660/07.03.2016 г. на ТЕЛК, болничен лист № Е 20141140685 за временна нетрудоспособност в продължение на 30 дни, считано от 08.07.2015 г. до 06.08.2015 г. етапна епикриза за периода от 28.07.2015 г. до 06.08.2015 г. от ГПСПП „Адаптация“ ООД, ЕР № 2050 от 07.10.2015 г. от Първа МБАЛ-С., болничен лист № Е 20141140675, ЕР № 0465 от 16.10.2015 г., болничен лист № Е 20141140667, ЕР № 1570/22.06.2015 г., ЕР № 1699 от

08.05.2015 г., решение на лекарската консултативна комисия ЛКК № 404 от 22.05.2015 г. и болничен лист № Е 20151786162 се установява, че на ищцата е поставена диагноза „разстройство в адаптацията“, за което е приемала медикаменти и е ползвала в продължителен период болнични за временна неработоспособност.

От приетата съдебно-медицинска експертиза и допълнителното заключение към нея се установява, че причина за депресивно-тревожното състояние на ищцата са фрустриращи фактори в работата ѝ след началото на 2015 г. Вярно е че първите оплаквания на ищцата имащи отношение към психичното ѝ състояние са от 25.03. 2015 г. (преди издаване на отменените заповеди), когато на ищцата е поставена диагноза „разстройство на вегетативната нервна система“, както и че първият преглед на ищцата от психиатър на 02.04.2015 г. поставя диагноза „разстройството в адаптацията“ в резултат на „стресогенни събития от служебно естество“, каквото е и възражението на ответника, че психическото състояние на ищцата не е в резултат на отменените заповеди. Същевременно обаче видно от заключението на съдебно-психиатричната експертиза, което съдът кредитира изцяло като професионално и обективно изготвено е, че първоначално установената в началото на 2015 г. смесено-тревожна реакция е преминала в тревожно-депресивно разстройство продължило до 2020 г., когато ТЕЛК е преценила, че психичното разстройство е в ремисия. Следователно уврежданията, които са довели до 50 процента намалена трудоспособност на ищцата, съгласно с ЕР № 0660/07.03.2016 г. на ТЕЛК, имат връзка както със служебната фрустрираща ситуация от началото на 2015 г., така и с последвалата заповед през месец август заповед, с която на ищцата е наложено дисциплинарното наказание „порицание“.

Видно от представените по делото доказателствата трудова и служебна книжка, по-голямата част от трудовата кариера на ищцата е преминала като юрисконсулт и началник на отдел в Отдел Правен, Дирекция „Човешки ресурси, административно, правно и информационно обслужване“, Обща администрация, ТП на НОИ -С. град. По делото няма данни на ищцата да са налагани за минали периоди дисциплинарни наказания по повод изпълняваните от нея трудови и служебни задължения в този продължителен период от време -около 30 години в ТП на НОИ-С. град, което говори за нейният безспорен професионализъм и качества да изпълнява длъжността началник на отдел Правен. За това свидетелстват и разпитаните при първото разглеждане на делото свидетели, които потвърждават за уважението и авторитета, с които се е ползвала ищцата като началник на отдел Правен. Така свидетелката Ч. в показанията си пред съда казва, че е завиждала на отдел Правен за ръководителя им, за добрата атмосферата там и за уважението между колегите. Свидетелят Р. посочва, че всички от отдела са ходили на консултации при ищцата, която е обръщала внимание на всеки, като често е работила и след работно време. Е. А.-колега на ищцата свидетелства, че ищцата е отличен експерт, специалист уважаван от колегите и ръководството. В тази връзка

осъщественото вследствие на незаконосъобразната заповед за налагане на наказание „порицание“ засягане на личния, професионалния и социален живот се подкрепя от показанията на свидетелите Б. и М., които свидетелстват за претърпените от ищцата негативни и емоционални психически изживявания – изпитвано унижение, чувството за безнадеждност, затваряне в себе си, загуба на съня и физиологичните реакции вследствие на това. Безспорно наложеното дисциплинарно наказание е донесло на ищцата огорчение и обида, предвид факта, че е била в края на трудовата си кариера, която е преминала изцяло в НОИ, което е довело до влошаване на психическото ѝ състояние, видно от ЕР № 0660/044 от 07.03.2016 г. на ТЕЛК. По делото са налице доказателства за характера и интензитета на претърпените от ищцата болки и страдания, довели до поставяне на ищцата на диагноза „разстройство на адаптацията“ и лечение с медикаменти. Затова свидетелства и Р. Н. – съпруг на ищцата, който потвърждава, че здравословното състояние на ищцата е тежко, не спи добре, ръцете ѝ се подуват. По горните съображения съдът намира, че претърпените неимуществени вреди от ищцата са в резултат на наложеното ѝ дисциплинарно наказание. Същевременно обаче при определяне на обезщетението съдът е длъжен да държи сметка за обществения критерий за справедливост по чл. 52 от ЗЗД връзка с параграф 1 от ЗР на ЗОДОВ. В Постановление № 4/1968 г. на Пленума на Върховния съд на РБ е указано, че понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно и е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението. При определяне на размера на обезщетението съдът следва да вземе предвид и вида на наложеното дисциплинарно наказание „порицание“, което не е най-лекото съгласно чл. 90 от Закона за държавния служител, продължителността на търпените вреди в период от почти две години, начина по който незаконосъобразният акт се е отразил върху личността на ищцата, нейното емоционално, психическо и здравословно състояние, социални контакти и професионалната ѝ реализация и други факти във всеки конкретен случай. Съобразно критерият за справедливост и икономическите условия на живот в периода, в който се претендират неимуществените вреди, и като взе предвид установеното депресивно-тревожно разстройство на ищцата довело за определен период до намалена трудоспособност на 50 процента съдът счита, че следва на ищцата да бъде присъдена сумата в размер на 10 000 лева. Съдът счита за неоснователни доводите ответника, че в настоящия случай следва да се има предвид обстоятелството, че заповедта за налагане на дисциплинарно наказание „порицание“ е отменена от съда на формално основание. На каквото основание е отменена заповедта е без значение за отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, тъй като елемент от фактическия състав на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е наличието на незаконосъобразен административен акт, независимо от основанията за неговата незаконосъобразност по чл. 146 от АПК.

По отношение на предявения иск в размер на 22 000 лева за претърпени неимуществени вреди за периода 05.01.2016 г. до 23.04.2018 г. съдът намира същия за частично основателен, по следните съображения:

Налице е отменен индивидуален административен акт – заповед № 2009/28.12.2015 г. на управителя на НОИ, с която е прекратено служебното правоотношение на ищцата. Прекратяването на служебното правоотношение на ищцата в края на трудовата ѝ кариера, макар и чрез структурна промяна в дирекциите и отделите на НОИ обективно засяга професионалната ѝ чест и реализация и неминуемо води до негативно въздействие върху личността на ищцата. Доколкото по делото се установи, че психическото състояние на ищцата е в резултат на проблемите ѝ с работодателя, то прекратяването на служебното ѝ правоотношение малко преди пенсионирането ѝ е засилило установеното преди това тревожно-депресивно състояние. При условията на пълно и главно доказване, ищцата доказва по делото претърпените от нея болки и страдания, изразяващи се в чувството на страх, безпокойство, тревога и безнадеждност за бъдещата си реализация в края на трудовата си кариера. Съдът счита, че справедливото обезщетение за претърпените от ищцата неимуществени вреди следва да се определят в размер на 12 000 лева, като се вземе предвид периода от 2 години и влошеното здравословно състояние на ищцата довело до 50 процента ТНР. Съдът намира за неоснователно възражението на ответника, че на ищцата не и се следва обезщетение за претърпените болки и страдания, предвид факта че е започнала работа веднага след прекратяване на служебното ѝ правоотношение в Инспектората на министерство на икономиката. Този довод би имал значение относно размера на обезщетението за оставянето без работа на ищцата, но не и за претърпените от нея неимуществени вреди, доколкото тревожно-депресивното разстройство, чувството на обида и унижение от едно несправедливо отношение е състояние от емоционален и психически характер, като видно от медицинските документи по делото това психическо разстройство е продължило до 2020 г. По същите съображения обстоятелството, че ищцата е започнала работа при друг работодател, както и че в този период е участвала като кандидат за общински съветник в местните избори за общински съветници и кметове през 2015 г., не обосновава обратен извод. Неоснователно е възражението на ответника, че в случая не е налице първият елемент от фактическия на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, тъй като заповедта е отменена като нищожна и съдът не се е произнесъл по съществуването на спора. Незаконосъобразността (недействителността) на административните актове е налице, когато не са били спазени някои или всички условия за тяхната валидност, в случая заповедта е издадена от некомпетентен орган, тоест налице е пълна недействителност, поради което заповедта е обявена за нищожна. Следователно в случая е налице незаконосъобразен административен акт страдащ от най-тежкия порок на незаконосъобразност – нищожност. Както по-горе се посочи, за отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е достатъчно наличието на незаконосъобразен

административен акт, като без значение е вида на неговата недействителност - нищожен или унищожаем.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 10, ал. 3, изр.първо от ЗОДОВ, в полза на ищеца следва да бъдат присъдени направените по делото разноски съобразно уважената част от предявените иски в размер на 400 лева.

В полза на ответника, на основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ, съразмерно с отхвърлената част на иска, следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение в размер на 80 лева и 200 лева деловодни разноски, общо в размер на 280 лева.

Мотивиран от гореизложеното, Административен съд София – град, Второ отделение, 50-ти състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт, със седалище и адрес на управление в [населено място], [улица], да заплати на Р. Т. М.–Н., ЕГН [ЕГН], сумата от 10 000 лева , представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в периода от 31.08.2015 г. до 11.07.2017 г., в резултат на незаконосъобразен административен акт - заповед № 1015-21-12/31.08.2015 г. на директора на ТП НОИ, ведно със законната лихва от датата на причиняването им до датата на окончателното им изплащане, като ОТХВЪРЛЯ предявения иск за горницата над 10 000 лева до пълния предявен размер на иска.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт, със седалище и адрес на управление в [населено място], [улица], да заплати на Р. Т. М.–Н., ЕГН [ЕГН], сумата от 12 000 лева , представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в периода от 5.01.2016 г. до 23.04.2018 г., в резултат на незаконосъобразен административен акт - заповед № 2009/28.12.2015 г., издадена от управителя на НОИ 1015-21-12/31.08.2015 г., ведно със законната лихва от датата на причиняването им до датата на окончателното изплащане, като ОТХВЪРЛЯ предявения иск за горницата над 12 000 лева до пълния предявен размер на иска.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати на Р. Т. М.–Н., ЕГН [ЕГН] сумата от 400 лева, представляваща съдебно-деловодни разноски по делото.

ОСЪЖДА Р. Т. М.–Н., ЕГН [ЕГН] да заплати на Националния осигурителен институт сумата от 280 лева, представляваща съдебно-деловодни разноски по делото.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: